

Alduy és un obstacle per a la dreta local estatalista,

LA TRAMA JACOBINA ASSETJA CATALUNYA NORD

El procés de recuperació cultural i institucional nord-català viu des de fa mesos sota una ofensiva impulsada per diversos sectors centralistes francesos. EL TEMPS explica qui hi ha darrere d'aquesta campanya i les seves connexions econòmiques i mediàtiques.

El dia 7 de novembre de 1659 els reis Felip IV de Castella i Lluís XIV de França signaven l'acord de pau del Tractat dels Pirineus. Delegacions de les corones espanyola i francesa es van trobar a l'Illa dels Faisans, enmig del riu Bidasoa, per establir les concessions territorials que Espanya havia de fer a França després de la guerra que els havia enfrontat des de 1635. Els negociadors espanyols, molt interessats a conservar algun tipus de presència a Flandes, van accedir al gran interès mostrat històricament per França d'annexionar-se l'aleshores comtat de Rosselló i la meitat del comtat de la Cerdanya. La cessió ter-

ritorial es va fer sense consultar ni les Corts catalanes ni els organismes governamentals catalans. Felip IV ni tan sols els ho va notificar.

La integració a França fou contestada per una resistència i durant els primers cinquanta anys d'ocupació es produïren moltes conspiracions antifranceses amb l'objectiu d'aconseguir la reincorporació al Principat. Les noves autoritats no respectaren cap dels drets propis de les terres catalanes i desplegaren una intensa ofensiva amb l'objectiu de francesitzar completament el país per esborrar qualsevol vincle amb les terres del sud.

Tres-cents trenta-set anys després, encara no han aconseguit totalment, ja que l'ofensiva continua.

Des de fa aproximadament nou mesos, la Catalunya Nord viu una nova ofensiva de francesització dirigida i encapçalada per la Prefectura dels Pirineus Orientals, amb seu Perpinyà, al capdavant de la qual hi ha Bernard Bonnet. La màxima institució estatal francesa de la capital del Rosselló s'ha erigit en defensora de la integritat territorial de França, amenaçada des del seu punt de vista pels tímids avenços que en els darrers anys s'havien fet en el terreny de la normalització lingüística, cultural, i institucional de Catalunya Nord. Darrere de Bonnet s'ha alineat bona part de la classe política local, d'esquerra a dreta, recolzada en un altaveu mediàtic de la zona, l'edició per a Perpinyà del diari *Midi Libre*, i en últim terme, el Front National, que és la formació més beneficiada per la polèmica.

En el terreny polític, han estat alguns dels dirigents de les formacions de dreta els més actius a l'hora de fer costat a les "denúncies" del prefecte, i concretament el Reagrupament per la República (RPR) i la Unió per la Democràcia Francesa (UDF), els partits hegemònics a Catalunya Nord, que encara no han paït la irrupció de Joan-Pau Alduy a l'alcaldia de Perpinyà.

Cal recordar que Joan-Pau Alduy, que pertany a una formació política anomenada Force Démocrate adherida a la conservadora

ARXIU / PERE CODONYAN

UDF, va arribar a l'alcaldia el juny de 1993 amb una candidatura anomenada Perpinyà Oxigen, a la qual s'hi sumaren els nacionalistes d'Unitat Catalana, que va derrotar Claude Barate, candidat del RPR. Malgrat la seva hegemonia en el conjunt de terres nord-catalanes, la presència d'Alduy ha impedit a la UDF i al RPR aconseguir controlar directament el consistori de la capital del Rosselló en les dues darreres eleccions municipals, tot i que formalment li presten suport i estan representats en el consell municipal des dels comicis locals del 95.

El nouvingut. També cal tenir en compte que des del punt de vista de la dreta local, Alduy, tot i ser el fill de l'alcalde que va governar Perpinyà durant més de trenta anys, és un "nouvingut" en la política nord-catalana. L'actual alcalde de Perpinyà ha fet tota la seva carrera a París, lluny de la xarxa d'interessos i complicitats que ha teixit la dreta centralista a Catalunya Nord. A més, en la seva època universitària va viure amb intensitat els esdeveniments del moviment estudiantil del maig del 68. Situat actualment en el centrisme, conserva encara un tarannà progressista independent que no agrada a alguns dels més alts representants de l'oligarquia local.

L'arribada de Joan-Pau Alduy al consistori de Perpinyà el juny de 1993 va significar el començament d'una recuperació institucional i cultural nord-catalana. L'objectiu de l'alcalde no és solament recuperar la identitat nord-catalana, sinó sobretot relançar econòmicament Perpinyà aprofitant la seva posició estratègica en el marc de l'Euroregió. La recuperació econòmica de Perpinyà exigeix, segons Alduy, articular la ciutat, i el conjunt de Catalunya Nord, amb l'àrea econòmica de Barcelona. Per dur endavant el seus objectius no va dubtar a rodejar-se de col·laboradors fidels, encara que no fossin "ben vistos" pels dos partits hegemònics, i va situar Jaume Roure, d'Unitat Catalana, en una tinença d'alcaldia. Al mateix temps, va obrir una Delegació de

Darrere Bonnet s'ha alineat bona part de la classe política local, recolzada en un altaveu mediàtic de la zona, el diari 'Midi Libre'.

l'Ajuntament de Perpinyà a Barcelona, una oficina encarregada de vehicular totes les relacions econòmiques i institucionals amb el sud.

Mentre Alduy començava a treballar, poques setmanes després a Perpinyà es va produir un altre relleu institucional important. El ministre de l'Interior francès del moment, el neogaullista Charles Pasqua, nomenava un nou prefecte, Bernard Bonnet, que en una destinació anterior havia estat a Còrsega, i arribava amb credencials d'home dur. Tradicionalment els prefectes destinats a Perpinyà solen tenir un mateix perfil: són fun-

cionaris de l'estat que anteriorment han estat destinats a colònies o territoris d'ultramar, o a altres zones conflictives com és el cas de Còrsega. La missió oficial de Bonnet és aparentment tècnica. Pasqua li encarrega la reordenació policíaca de la frontera per adequar-la a les noves necessitats de l'Europa comunitària. Però en medis polítics de Catalunya Nord s'assegura que Bonnet venia amb una altra missió: posar ordre també al RPR local, que llavors estava paralitzat pels enfrontaments entre Claude Barate i Paul Blanc, batlle de Prada. El primer havia de ser el nou home fort del RPR, però la derrota davant Alduy en les municipals del 93 va fer que Blanc intentés liderar el partit. La solució del prefecte Bonnet va ser apujar un tercer home, André Bascou, alcalde de Rivesaltes, que s'ha convertit en un fidel aliat seu.

Alduy torna a ser escollit batlle de Perpinyà en les municipals de 1995. Aquesta vegada compta amb el suport formal tant del RPR com de la UDF, però topa al seu davant amb el 30% dels sufragis que ha obtingut l'extrema dreta del Front Nacional. La reelecció d'Alduy representa la seva conso-

Jaume Roure, d'Unitat Catalana, i Joan-Pau Alduy, alcalde de Perpinyà, fent campanya a les passades municipals. La dreta estatalista francesa vol forçar Alduy a trencar el seu acord amb els catalanistes.

DAVID FERNÁNDEZ

LA CAVERNA NORD-CATALANA

Bernard Bonnet,
Prefecte de
Perpinyà

René Marquès,
President Consell
General del Dept.
dels Pirineus
Orientals

André Bascou,
Alcalde de
Rivesaltes,
Diputat RPR

L'ALTAVEU

lidació institucional i el referment de la seva política d'acostament econòmic i cultural al sud dels Pirineus. La inquietud entre les files de la dreta tradicional és ja considerable: l'alcalde de Perpinyà s'ha convertit ja en un fre per assolir els seus interessos. Al mateix temps, la política de promoció econòmica i cultural que fa la Delegació de la Vila de Perpinyà a Barcelona destorba també els interessos privats lligats a la Cambra de Comerç i Indústria de Perpinyà i a la Maison du Languedoc-Roussillon, l'"ambaixada" barcelonina del Consell Regional del Languedoc-Roussillon, que presideix Jacques Blanc. Per aquests grups econòmics privats, els serveis gratuïts d'assessorament a empreses que fa la Delegació constitueixen una competència que els hi fa perdre influència. D'altra banda, a Montpeller, seu del Consell Regional, veuen amb certa preocupació i enveja el tracte preferencial que donen les institucions sud-catalanes a Perpinyà, perquè a la llarga podria treure protagonisme a la capital administrativa de la regió.

En els darrers mesos, la Delegació de la Vila de Perpinyà ha vist com li ploïen de sobte tota mena de problemes administratius i jurí-dics sobre la seva regularització,

La Delegació de la Vila de Perpinyà a Barcelona destorba interessos privats lligats a la Cambra de Comerç i Indústria de Perpinyà.

provinents de l'administració estatal francesa, que no tenien altre objectiu que mirar de forçar el seu tancament, tot i que finalment no ho han aconseguit.

L'espia Catta. Gens aliè a totes aquestes circumstàncies, el fins fa poc cònsol de França a Barcelona, Alain Catta, comença a informar el prefecte Bonnet dels sovintejats contactes que el tinent d'alcalde de Perpinyà, Jaume Roure, manté amb institucions catalanes. La relació directa del consistori perpinyanès amb les institucions catalanes, tant Generalitat com Ajuntament de Barcelona, sempre ha molestat a un cònsol que, a més de ser un digne representant del jaco-

binisme hexagonal, se sentia constantment negligit. Tot plegat, situa Joan Pau Alduy i la seva política en el punt de mira de molts interessos, tant econòmics com polítics. Cada dia són més els qui el voldrien veure fora del seu càrrec. Però les urnes l'han revalidat, i la seva gestió ha estat fins ara difícilment qüestionable. L'únic aspecte polèmic que poden atribuir-li els seus enemics és el seu presumpte "catalanisme", presentar-lo davant els electors com un impulsor de la desintegració territorial de França, com un radical. I la polèmica esclata justament per aquí.

El mes de març d'enguany el diari *Avui* publica un anuari que inclou un mapa dels Països Catalans sense la frontera inter estatal que separa les comarques nord-catalanes de les del sud. Amb aquesta excusa, el prefecte Bonnet fa una declaració pública qualificant el mapa d'"escàndol absolut". Bonnet havia rebut la informació de la mà del sempre vigilant cònsol de França a Barcelona. Immediatament, el diari francès *Midi Libre* titulava de forma alarmista: "L'estat francès, amputat pels Pirineus Orientals", i pocs dies després dos diputats de Catalunya Nord, el centrista François Calvet i el neogaullista André Bascou, i el president del Consell General, René Marquès, se sumaven a la polèmica, alguns des de les pàgines del mateix diari. En una llarga entrevista al *Midi Libre*, Marquès comparava el mapa de l'*Avui* amb l'*Anschluss* ("annexió") d'Àustria pels nazis i advertia del perill que Catalunya Nord evolucionés cap a una situació tan conflictiva com la de Còrsega o Euskadi.

La reacció de la classe política no es produeix perquè siguin fervorosos lectors de l'*Avui*; diverses fonts apunten que la reacció fou conseqüència d'una carta tramesa pel mateix Bonnet a tots els diputats i senadors de Catalunya Nord demanant una reacció. La vocació epistolar de Bonnet està més que demostrada. El mes de setembre d'enguany va tornar a enviar als mateixos receptors una fotocòpia d'un article del setmanari l'*Événement du Jeudi* que parlava del res-

adadors demanant una reacció

sorgiment de diferents moviments nacionalistes a l'interior de França, entre els quals hi havia el nord-català. El setmanari encapçalava la informació sobre Catalunya Nord amb la frase: "els regionalistes més discrets són també els més eficaços".

Abans d'aquesta, el prefecte de Perpinyà va enviar una segona carta, amb data de 10 d'abril, aquest cop dirigida a tots els batlles de Catalunya Nord. La missiva, a la qual ha tingut accés EL TEMPS, apel·la a l'ordenament jurídic vigent per recordar als batlles que la llengua de l'administració és el francès. En cas contrari, el prefecte recorda que els municipis podrien perdre algunes subvencions. Concretament, en la seva carta, Bonnet cita la Llei Toubon d'agost de 1994 per

pulsat, no sense polèmica, una retolació bilingüe català-francès dels carrers de la vila. La polèmica, l'havia aixecada el Front National, quan poc després de la controvèrsia provocada pel mapa de l'*Anuari de l'Avui*, va protestar pel que consideraven que era una "subordinació" del francès al català. La protesta es va produir en el marc de la comissió municipal encarregada de la recuperació dels noms històrics de Perpinyà. Els ultradretans, coincidint a utilitzar el mateix raonament jurídic que després Bonnet faria servir en la seva carta als batlles nord-catalans, van apel·lar a la llei Toubon per demanar que la llengua de treball oficial de la comissió fos el francès. Aquesta comissió municipal treballa en règim de bilingüisme.

ARXIU / HERMINIA DURAN

El moviment catalanista i la immigració magribina temen l'avanc del Front National. És la formació més beneficiada per la polèmica.

recordar als batlles l'obligatorietat de l'ús del francès en la retolació de carrers, llocs públics, les publicacions o les activitats organitzades pels consistoris, tot recordant que "l'atribució de subvenció, sigui quina sigui la seva natura, està subordinada a aquestes disposicions". Bonnet justifica la carta als alcaldes assegurant: "m'ha semblat útil recordar-vos les principals disposicions legislatives en vigor relatives a l'ús de la llengua francesa" davant "les interpretacions poc realistes que s'han produït en el nostre departament".

La carta apareix després que el consistori perpinyanès hagués im-

Aquesta cadena d'accions anti-catalanes va motivar una resposta de la societat civil encapçalada per la Federació per la Defensa de la Llengua i la Cultura Catalanes, una organització que aplega més d'un centenar d'entitats de Catalunya Nord. El dia 5 de maig més de mil persones sortien pels carrers de Perpinyà en protesta per la cadena d'esdeveniments de les darreres setmanes. I el 7 de juny, una sardana reivindicativa envoltava el rovell de l'ou de la campanya, l'edifici de la Prefectura dels Pirineus Orientals. El seu estadant, Bernard Bonnet, va rebre finalment una delegació de la Fe-

Generalitat de Catalunya

Premis de civisme

XV PREMI SERRA I MORET

Per a obres i treballs inèdits que tractin el civisme en algun dels seus aspectes.

S'atorguen en les modalitats de:

Assaig 1.000.000 PTA

Treball pedagògic 500.000 PTA

Còmic 400.000 PTA

Guló de curt metratge 300.000 PTA

PREMIS JAUME CIURANA

a l'actuació cívica juvenil

Convocats conjuntament amb "Antics i Amics de Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya".

Per a grups d'un mínim de vuit joves, a partir de dotze anys, que presentin una memòria explicativa d'un treball o acció cívica realitzada en l'àmbit de Catalunya. Premis de 150.000 i 100.000 PTA, (il·lustrats en forma de materials, equipament, etc. a escollir pels guanyadors)

PREMIS CIVISME ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Per a treballs i produccions d'interès cívic, publicats o emesos en els àmbits de:

Televisió 1.000.000 PTA

Ràdio 500.000 PTA

Periodisme 500.000 PTA

El termini de presentació per a tots els premis finalitza el 31 de gener de 1997

Podeu demanar més informació al 900 300 500 i al 483 17 68, o sol·licitar-ne les bases per escrit a la Direcció General d'Acció Cívica, Pl. Pau Vila, 1 (sector C), 08039 Barcelona, o bé al telèfon 483 17 68.

Catalunya,
un país solidari

Benestar Social

El carter, el prefecte i el diari

El cas de Pere Taillant és un exemple paradigmàtic de la manera d'actuar de l'entramat jacobí que funciona actualment a Catalunya Nord. Taillant és cap de la divisió de l'oficina de Correus de Perpinyà. El passat mes organitzà amb la col·laboració de l'Ajuntament una exposició sobre la nova retolació en català dels carrers impulsada pel consistori als locals de Correus. En assabentar-se, la Prefectura de Perpinyà es va posar en contacte immediatament amb el director departamental de Correus, M. Lacoste, demanant explicacions sobre l'exposició i exigint sancions per l'organitzador. Hores després, es fa pública una nota de Correus en es desmarca de l'exposició, la qualifica d'iniciativa personal de Taillant i recorda que la llengua de la República francesa és el francès. La setmana anterior la Prefectura ja s'havia queixat a la direcció de correus perquè Taillant usava un tampó bilingüe als impresos que enviava. Com que l'incident provoca una obertura d'expedient a Taillant, aquest decideix enviar una carta de protesta explicant el cas al ministre corresponent. La resposta del ministre a Taillant va sortir publicada al *Midi-Libre* abans de que fos rebuda per l'afectat. Aquest fet ha estat interpretat com un exemple més de la connexió mediàtica entre aquest rotatiu i la Prefectura, ja que aquesta era l'única institució que podia conèixer la resposta del ministre anticipadament. P. C. / P. M.

ARXIU / PERE CODONYAN

Bernard Bonnet, prefecte de Perpinyà, és la cara més visible de la campanya anti-catalana. Però és també l'home fort del RPR a la regió, juntament amb André Bascou.

El darrer objectiu de la campanya seria derrotar Alduy, encara que fos a costa de lliurar el consistori de Perpinyà al Front Nacional.

deració, després d'haver-s'hi negat el 5 de maig. Durant la reunió, que va ser breu, Bonnet va negar que estigués en contra de la recuperació del català davant l'escepticisme dels representants de la Federació, que va augmentar quan va assegurar que el català no estava en situació de perill.

Després d'aquesta reunió, ni l'actitud del prefecte ni la intensitat de la campanya han variat. Bonnet va intervenir directament en la polèmica de l'exposició a Correus de Perpinyà sobre la retolació en català dels carrers de la vila organitzada per Pere Taillant (vegeu requadre), i al mes de setembre encara enviava una tercera carta amb la reproducció de l'arti-

cle de l'*Évenement du Jeudi* abans esmentat, on demanava –segons expliquen fonts properes a algun dels diputats receptors– aturar el ressorgiment del moviment de recuperació de la catalanitat, perquè acaba portant al “separatisme”.

Notícia curiosa. Per les mateixes dates, concretament en la seva edició del dia 27 de setembre, l'edició perpinyanesa del diari *Midi Libre* publicava un article confús, que, aprofitant la polèmica del cas Taillant reproduïa gairebé íntegrament el programa electoral d'Unitat Catalana sense cap motiu periodístic racional que ho justificués, ja que no es

tracta del programa de les properes eleccions sinó d'unes ja passades. El programa d'UC és de caràcter regionalista-autonomista, i defensa la creació d'una regió autònoma per a les comarques nord-catalanes, actualment immerses en la gran regió anomenada Languedoc-Roussillon. En l'article es destaca no obstant això, que malgrat el seu caràcter nacionalista, el programa d'UC no és “separatista”, a diferència, recorda l'incisiu redactor, d'altres grups catalanistes.

En medis propers a aquest partit s'interpreta la publicació del seu programa electoral com un intent més per forçar Alduy de trencar la seva relació amb els nacionalistes catalans. Justament durant aquestes setmanes es negocia la formació de les candidatures per a les properes eleccions legislatives i regionals. Mentre que Unitat Catalana ja ha fet pública la seva decisió de presentar-s'hi –tot i que està oberta a coalicions– l'alcalde de Perpinyà encara no ha fet pública la seva posició.

Però més enllà de les pressions pre-electorals, cada vegada va guanyant força entre els cercles nacionalistes nord-catalans la sospita que l'actual ofensiva va molt més enllà de trencar l'aliança Alduy-Unitat Catalana, i que en realitat el darrer objectiu de la campanya seria derrotar l'actual alcalde, encara que fos a costa de lliurar el consistori de Perpinyà al Front Nacional, segona força política de la vila. Un alcalde d'aquest partit no solament constituïria un fre a la política de normalització cultural i institucional, sinó que, per la seva condició ideològica, despertaria també el rebuig de tots els sectors polítics i econòmics del sud de la frontera, i per tant, tots els canals de col·laboració quedarien automàticament aturats. És una jugada arriscada, però constituïria sens dubte un cop mortal contra la comunicació entre banda i banda de la frontera interstatal. El temps dirà si tenien raó.

Pere Codonyan / Pere Martí